

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 16/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av det tillämpningsprotokoll som upprättats mellan Republiken Finlands regering och Ryska federationens regering om förfarandena för fullgörande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Ryska federationen om återtagande samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 juni 2012 regeringens proposition om godkännande av det tillämpningsprotokoll som upprättats mellan Republiken Finlands regering och Ryska federationens regering om förfarandena för fullgörande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Ryska federationen om återtagande samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen (RP 65/2012 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eero Koskeniemi, överstelöjtnant Marko Saareks och polisinspektör Joni Länsivuori, inrikesministeriet
- överinspektör Suvi Tiainen, Migrationsverket
- kommissarie Juha Holopainen, polisinspektionen i Helsingfors.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- dataombudsmannen
- Polisstyrelsen
- minoritetsombudsmannen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett tillämpningsprotokoll om återtagande av personer som vistas olagligt i landet, vilket ingåtts mellan Republiken Finland och Ryska federationen, samt en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen.

Avtalen om återtagande och de tillämpningsprotokoll som hänför sig till dem har en central roll i hanteringen av olaglig invandring. Personer som vistas olagligt inom Finlands territorium ska kunna återsändas snabbt och effektivt till en tredjestat. Både bilaterala återtagandeaftal och återtagandeaftal ingångna av Europeiska unionen som är giltiga i Finland har visat sig

vara nyttiga redskap för återsändande av personer som vistas olagligt i landet. Avtalen underlättar det praktiska samarbetet med den mottagande staten, eftersom de innehåller regler om både principerna och förfarandena för återtagande.

År 2006 undertecknade Europeiska unionen och Ryssland ett avtal om återtagande. Enligt artikel 20 i avtalet ska Europeiska unionens medlemsstater och Ryssland upprätta tillämpningsprotokoll med bestämmelser om de punkter som nämns i artikeln. Med hänvisning till denna artikel har Finland och Ryssland förhandlat om ett

bilateralt tillämpningsprotokoll. Tillämpningsprotokollet träder i kraft trettio dagar efter det datum då den gemensamma kommittén för återtagande i enlighet med avtalet har informerats om tillämpningsprotokollet och om att avtalsparterna har genomfört de nationella förfarandena som är nödvändiga för att protokollet ska träda i kraft.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som protokollet träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Ryska federationen om återtagande ska federationen och EU:s medlemsstater ingå protokoll om förfarandena för fullgörande av avtalet. Protokollet ska innehåller regler för bl.a. behöriga myndigheter, gränsövergångsställen, språken i förbindelserna, ansökan om återtagande och svar på den samt utfrågningar och eskort av personer. Protokollet i propositionen behövs för att avtalet om återtagande ska kunna fullgöras mellan Finland och Ryssland.

Avtalen om återtagande är ett led i hanteringen av olaglig invandring. Med sina principer och förfaranden för hur en person som vistas olagligt i landet kan återsändas till den andra avtalsstaten underlättar de det praktiska samarbetet kring avlägsnande ur landet. Men för att en person ska kunna avlägsnas ur landet krävs det alltid ett beslut av den behöriga myndigheten. Staternas rätt att reglera personers inresa och avlägsnande ur landet begränsas av internationella överenskommelser och principer som är bindande för respektive stater. I bekämpningen av olaglig invandring måste full hänsyn tas till förbud mot återsändande och respekt visas för de grundläggande fri- och rättigheterna och människovärdet hos dem som ska återsändas.

De tydliga reglerna om förfarandena i avtalet om återtagande och tillämpningsprotokollet gör

det lättare och snabbare att verkställa beslut om avlägsnande. För att personer som uppehåller sig olagligt i Finland ska kunna återsändas snabbt och effektivt måste arbetsfördelningen mellan de behöriga finländska myndigheterna vara tydlig och samarbetet mellan aktörerna inom inrikes- och utrikesförvaltningen löpa smidigt.

I propositionsmotiven påpekas det (s. 7) att enligt 39 § 1 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) får gränsbevakningsväsendet lämna ut uppgifter ur sina personregister endast till de myndigheter som utför gränsövervakning och gränskontroll och som avses i överenskommelserna om återtagande. Tillämpningsprotokollet mellan Finland och Ryssland anger som behöriga ryska myndigheter Federala migrationstjänsten, Ryska federationens utrikesministerium och Federala säkerhetstjänsten. Behöriga myndigheter är alltså även andra myndigheter än sådana som utför gränsövervakning och gränskontroll. I lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) tillåter 40 § att polisen lämnar ut uppgifter ur polisens personregister till polismyndigheter eller andra myndigheter som har till uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller att förebygga brott, utreda brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning.

I propositionsmotiven hänvisas det till proposition RP 66/2012 rd, där regeringen föreslår en generell bestämmelse om återtagandeöverenskommelser i de nämnda lagarna. Enligt den får gränsbevakningsväsendet och polisen trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur sina respektive personregister till de behöriga myndigheter som avses i återtagandeöverenskommelserna för uppdrag enligt överenskommelserna. Eftersom RP 66/2012 rd ännu inte är slutbehandlad i riksdagen, föreslår utskottet att lagen om sättande i kraft av tillämpningsprotokollet mellan Finland och Ryssland kompletteras med en motsvarande bestämmelse om utlämnade av uppgifter (*ny 2 §*). Bestämmelsen, som endast gäller fullgörande av avtalet om återta-

gande för Finlands och Rysslands del, tar hänsyn till de etablerade formerna för samarbete mellan våra länder. Den ändring utskottet föreslår säkerställer att tillämpningsprotokollet mellan Finland och Ryssland är tillämpligt fullt ut från den dag det träder i kraft.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner tillämpningsprotokollet i propositionen och

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tillämpningsprotokollet mellan Republiken Finlands regering och Ryska federationens regering om förfarandena för fullgörande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Ryska federationen om återtagande

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i RP)

2 § (*Ny*)

Polisen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur polisens personregister till de behöriga myndigheter i Ryska federationen som anges i det protokoll som nämns i 1 §, för uppdrag enligt protokollet.

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur sina personregister med hjälp av teknisk anslutning eller som en datamängd till de behöriga myndigheter i Ryska federationen som anges i det protokoll som nämns i 1 §, för uppdrag enligt protokollet.

3 (2) §
(Som i RP)

FvUB 16/2012 rd — RP 65/2012 rd

Helsingfors den 4 oktober 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Heikki Autto /saml
Jussi Halla-aho /saf
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Mika Kari /sd

Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd
Markus Lohi /cent
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Markku Mäntymaa /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.